

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina: Četrletno Din 6.—, polletno Din 12.—,
celoletno Din 24.—.

Ne zažigajmo lastne strehe!

Znano je, da so pri zadnjih volitvah podelželski zaupniki SLS. agitirali med preprostim ljudstvom za svojo stranko in avionomijo s tem, da so brezobzirno hujskali proti Srbom in jih blatili. Marsikateri možiček je takrat v dlomišljiji, da je bleknil prav brihtno, razlagal svojim enako brihtnim pajdašem: „Korošec nas je spravil pod Srbe, pa naj nas dobi še proč!“ Spomnil sem se ob volitvah večkrat na nastopni dogodbi, ki mi jih je pripovedoval neki poročnik:

Ko je prodirala avstrijsko-ogrška vojska v SSrbijo, je dotična kompanija, kateri je bil on pridružen in pri kateri so bili Hrvati in Madžari, polovila v nekem srbskem selu kakih deset 14 do 16letnih fantov, češ, da so vohuni.

Po kratkem procesu so tem fantom madžarski in nemški oficirji zapovedali, naj si izkopljejo svoje grobove sami. Ko so fanti pod pritiskom to storili, so se izmed množice na poziv prostovoljno oglasili posamezniki obeh narodnosti, ki so se izjavili pripravljeni, da izvršijo usmrtnice. Ta se je izvršila takole: Po dva vojaka sta se vstopila, eden spredaj in eden vzadaj vsakega dečka, in prebodla od obeh strani vsakega z bajonetom — ker je bilo mnunicije škoda. Ker nekateri niso takoj izdihili, so jih še napol žive potlačili v grob.

V nekem drugem selu so vojaki raznih polkov in kompanij ter vseh mogočih narodnosti — tudi slovenske — ropali. Ker so se jim prebivalci ustavljali, so streljali med njimi jih zbadali z bajoneti. V neki hiši se je poslavlila po robu slabotna ženska s kakim petletnim otrokom. Ko je vojaštvo planilo na žensko, da jo ubije, je otrok ves se tresoč kričal: „Ne mame, ne!“ Nič ni pomagalo, podivjane zveri so kljub temu ubile žensko.

Dalje je pripovedoval sin nekega podelželskega klerikalnega župana, ko je bil med vojno na dopustu, vpriči večje družbe, kako je v Srbiji streljal z nekega griča v „srbske babe“. Slišal sem ga sam, kako se je hvalil, in ko sem mu s takrat potrebno previdnostjo omenil, da to ni posebna korajža, mi je takoj obljubil, da me bo spravil v zapor. Dotičnik jé pozneje padel. Naj mu bo odpuščen zločin!

Takih stvari se je med vojno zgodilo toliko, da jih ni mogoče napisati v nekaj vrsticah. Žalostno je, da so to delali tudi mnogi Slovenci in Hrvati med brati Rusi in Srbi, nekateri prisiljeno, drugi pa tudi iz lastne podivjanosti in iz pravega od stare Avstro-ogrške vcepljenega jim slepega besa zlasti proti Srbom.

Navedel sem izmed tisočih te zgodbe, da pokažem, da se nam in Hrvatom ni ravno ba-

hati z našo izobrazbo napram Srbom. Kdor je sam videl, kako more podivjati v vojni tudi naš Slovenec, kakor sem videl to jaz na italijanski fronti, ne more več z mirno vestjo govoriti o dobrodušnosti našega naroda. Niso bili vsi slovenski vojaki takšni, a bilo jih je le premnogo. Da si nisem teh prizorov izmislil, to ve itak na tisoče bivših vojakov in so take dogodbe splošno znane.

Danes se zopet hujska v vedno večji meri proti Srbom. Kaj so vam pa Srbi storili? Niti niso po preobratu skušali vrniti milo za drago. Kaj niso to tudi ljudje kakor smo mi! Tudi oni čutijo kakor mi. Srbski narod je med vojno toliko trpel kot noben drug narod, žrtoval je svoje najboljše sinove za našo svobodo, katero pa naši zaslepljenci zametujejo in preklinjajo Srbe.

Srbi niso krivi, da je vojna povzročila neredne razmere, ki jih čutimo še danes. Vojno je napovedala Avstro-ogrška in n. pr. tudi naši klerikalci, katerim ste sedaj zaupali večino glasov, so bili med onimi, ki so vojno odobrvali in hujskali nanjo.

Naj bi bilo to pozabljeno, če ne bi klerikalci ponovno v zlobnem izkoriščanju težavnih prilik začeli netiti v ljudstvu staro že skoro pozabljeno od Avstrije vcepljeno slepo mržnjo proti Srbom. Demokratska stranka se je mnogo in pošteno prizadevala, da bi zaslepljenec spravila na pravo pot bratstva, enakosti in strpljivosti med jugoslovanskimi plemeni, toda te volitve so pokazale, da je lopovska demagogija več zalegla nego poštena in odkrita beseda.

Kdaj bo pri nas veljala poštenost, kdaj bo srečala pamet glupce, ki pravijo: „Proč od Srbov!“ pa ne znajo tega utemeljiti.

„Ne mame, ne!“ Nisem slišal sam tistega prestrašenega krika ubogega otroka, pa se mi že po pripovedovanju samem dozdeva kakor da sem ga slišal in skoro jasno mi zveni v ušesih obupni klic: „Ne mame, ne!“ Zakaj toliko sovraštva? Zakaj danes tista stranka, ki pravi, da brani katolištvo, vzbuja sovraštvo in posirovlja ljudstvo! Kaj so *zakrivili* Srbi? Ali smo mi Slovenci imeli kdaj toliko pravic kot sedaj. V mržnji do brata solastnika hočemo zažgati lastno streho nad glavo. Bodi kristjani, ne klerikalci, pa bomo takoj videli, da ni tako, kakor trdijo grobokopi države in ljudskega blagra.

Politični pregled

Kar se je že takoj po volitvah pričakovalo, se je šele sedaj zgodilo:

Pašičeva vlada je odstopila,

ko je izpredvidela, da se ne more pokazati v novi narodni skupščini, ker nima večine in bi

lahko doživela, da bi že v prvi seji dobila nezaupnico.

Sedaj se bo sestavljala nova vlada in vsa država nestrpno pričakuje izida pogajanj, ki se bodo vodila med strankami radi sestave take vlade, ki bo uživala v narodni skupščini zaupanje večine.

Kdo bo sestavil novo vlado in kako?

To je danes najvažnejše vprašanje in borba je nad vse živahna. Ta borba se vrši v glavnem med dvema skupinama: med ono, ki hoče enotno državo, in med ono, ki bi hotela izpremeniti državno ustavo tako, da bi se ustanovilo iz velike in enotno vladane močne Jugoslavije štiri do pet ali celo še več manjših državic, ki bi bile med sabo prav samo na rahlo zvezane, tako da bi bile tudi vse skupaj prav slabe.

Seveda se nahajajo naši klerikalci v tej skupini, ki je za ustvarjanje malih državic, ker

klerikalci so bili vedno nasprotniki države, ako ona ni hotela služiti njihovim samopašnim namenom. Oni dobro vedo, da v Jugoslaviji nikdar ne pridejo do odločilnega vpliva in zato bi hoteli imeti majhno slovensko državo, ker upajo, da je slovensko ljudstvo dovolj neumno, da bi se dalo za vse večne čase vladati od farovžev. Da bi to dosegli, so se klerikalci združili s hrvatskimi radičevci in bosanskimi mohamedanskimi veleposestniki ter so s tem pokazali, da jim je katoliška vera postranska stvar, njihova ljubezen za kmeta pa grda laž, s katero klerikalci lovijo kmečke volice. Le poglejmo malo na stvar tako, kakršna je v resnici: bosanski mohamedanci (Turki) ne samo da niso klerikalnega mišljenja, temveč sploh kristjani niso. Radič s svojo stranko je pa čisto in izrazito protiklerikalen. Razen tega so bosanski muslimani sami veleposestniki, pod katerimi trpi bosanski kmet tako kakor je trpel v nekdanjih časih slovenski kmet pod nemškimi graščaki. S takimi strankami se družijo naši klerikalci v Zagrebu in Beogradu, doma pa lažejo, da je vera v nevarnosti, da se mora kmetu pomagati in podobno. Naj oni govorijo o veri in kmečkih težavah — turškim begom in agam, s katerimi so se združili, in naj jih izprebrnejo v katoliško vero, ako se bodo dali.

V bratskem objemu z Radičem in bosanskimi begi so se obrnili klerikalci na srbsko radikalno stranko, da bi se z njo sporazumeli in si medsebojno razdelili oblast. Radikalci so bili radi sovraštva do demokratov dosti neprevidni in so poslali svoje odposlance na pogajanja v Zagrebu,

kjer so jim klerikalci, Radičevci in bosanski begi predlagali razdelitev države na tak način: Srbijo naj bi vladali radikalci, Bosno

turški begi in radičevci, Hrvatsko radičevci, Slovenijo pa klerikalci. Tako so si hoteli razdeliti Jugoslavijo in naši klerikalci so že vriskali od zmagoslavja, da bo Slovenija, ki je bila tako neprevidna, da je izvolila skoraj same klerikalne poslanke, postala klerikalna last, da bodo farovži komandirali, ljudstvo pa se pripravljalo na boljše življenje — na drugem svetu, ker na tem svetu bi imelo le pekel.

Še radikalcem, ki so tudi zagrizeni strankarji, je bil ta načrt preveč nevaren in ko so ga prinesli v Beograd, je zavladovalo tam v vseh političnih krogih tako ogorčenje, da je bila

usoda zagrebških sklepov takoj zapečateni, radikalcem ne morejo iti niti s klerikalci, niti z radičevci in tudi ne z bosanskimi agami in begi. Na obzorje je stopila takoj nova politična

možnost obnove radikalno-demokratske koalicije,

ki so jo v decembru lanskega leta razbili samopašni radikalcem, ki so bili prepričani, da bodo pri volitvah sami dobili večino in potisnili v ozadje svojega najmočnejšega nasprotnika, jugoslovansko demokracijo. Ta koalicija je edini možni izhod, ako se hoče vzdržati država. Demokrati o tem še niso sklepali in ker se po svojem programu močno razlikujejo od radikalcev, morda ne bodo hoteli iti v koalicijo z radikalcem. Posebno v Srbiji nasprotujejo vse demokratske organizacije z vso odločnostjo vsaki obnovitvi koalicije z radikalcem, ki se nahajajo v veliki zadregi. Ako se ta koalicija obnovi, potem se bo to zgodilo samo pod pritiskom razmer, ki so take, da bi imela v narodni skupščini zanesljivo večino samo ona vlada, ki bi uživala zaupanje obeh močnih strank, radikalcev in demokratov. Eno je pri tem gotovo: ako bodo šli demokrati v koalicijo z radikalcem pod silo razmer, da branijo na ta način enotnost države, bodo zahtevali od radikalcev jamstva, da se bo vodila v državi res jugoslovanska in napredna politika.

Evropska javnost stoji še vedno pod vtisom napetosti med Nemčijo in Francijo, ki nikakor noče odnehati, ker sta oba nasprotnika trdovratna in nočeta popustiti. Nemčija

sicer izjavlja, da je pripravljena sporazumeti se, ali njene ponudbe so prenizke, da bi jih Francija mogla sprejeti. Zelo težavno je to vprašanje, ker Nemci so za časa vojne strahovito pustošili po Franciji, uničevali tovarne, hiše in celo polja in gozdove in vse to morajo sedaj popraviti. Težke milijarde zahtevajo Francozi in Nemci bodo morali končno vendarle plačati, ker plačati se mora vsak dolg.

Naši klerikalci so v največji zadregi ne samo radi svojih političnih neuspehov, temveč tudi zaradi dogodkov v Rusiji,

ki se razvijajo tako, da morajo to obsoditi tudi klerikalci, ki so sicer včasih hvalili boljševe in so bili njihovi dobri prijatelji. Sedaj so pa začeli ti preklicani boljševeki preganjati vero, in sicer vsako vero, tudi katoliško. Cerkve, pravoslavne in katoliške in druge, boljševeki kratkoma zapirajo in jih potem porabljajo za skladišča, kinematografe in druge reči. Nihče tega postopanja ne odobrava, ker vera naj bo svobodna in nikomur se ne bi smelo braniti izvrševanje bogoslužja, ampak boljševeki hočejo zrušiti vse, kar jim je napoti in jih ovira. Klerikalci so večkrat odobraval boljševeška dejanja in zato so v zadregi, ker so boljševeki taki nepridipravi, da hočejo uničiti celo vero. Vse drugo so klerikalci boljševekom oprostili in jim celo odobraval, samo zapiranje cerkev in preganjanje vere jih je vrglo iz ravnotežja in sedaj ne vedo, ali bi še držali z boljševeki, ali pa ne več. Ubogi klerikalci, smilili bi se nam, ko bi ne bili tako dokosti pokvarjeni!

Dopisi

JEŽICA PRI LJUBLJANI. Na naše županstvo je šentviški krajni šolski svet v svoji vlogi stavil vprašanje, ali je Ježica načelno za meščansko šolo in ali je pripravljena brez ugovora plačevati gotove stroške zanjo. Županstvo je napravilo hvalevreden parlamentarni korak in to važno zadevo odstopilo sodbi občanov. V nedeljo je na prošnjo županstva predaval o meščanski šoli g. nadzornik Hočevar. V izčrpnem govoru je v prisotnosti več občinskih odbornikov, šole in cerkve seznanil naše ljudi z ustrojem in

pomenom meščanskih šol, vse to z ozirom na tako šolo, ki naj se zgradi v Št. Vidu nad Ljubljano. Zaključku predavanja je sledila živahna debata. Navzoči so odklonili sodelovanje pri šentviški meščanski šoli z jako utemeljenimi razlogi. Naj jih nekaj navedemo. Lega občine Ježice, njena pota in druga prometna sredstva so naravnana na Ljubljano, a prav nič na Št. Vid. Občina ni doslej s Št. Vidom sodelovala pri nobenem podjetju, ne občinska uprava, ne šola, gasilno društvo, pošta, železnica ali številne naše organizacije. Ježica se je vedno čutila kot po prirodi lepo zaokrožena enota, ki skušaj ustvariti vse potrebno doma. Oni, ki hočejo v višje šole, pa zahajajo v Ljubljano. Ugodno zanje je to: vse ceste in železnica drže po najkrajši poti v Ljubljano, glavna pot ima čist in neprašen, poleti senčnat hodnik, železniška zveza je sicer po večini nerodna, a vendar le pri roki, podjeten domačin bi lahko uvedel avtomobilske voznje za šolarje; po vseh potih se krečejo na Ljubljano številna vozila, nauje se marsikateri šolarček obesi, pozimi pa se vozijo šolarji obenem z mlekom v šolo. Na Št. Vid, ali bolje v Vižmarje, vodi slaba, grdo nasuta, pozimi zasnežena poljska pot. Na taki poti si mlad šolarček skvari lepo hojo, pretrse želoce in živce. Bližnjica čez njive pa je ob dežju ali rosi nerabna, vsaj za onega, ki gleda na obleko in zdravje. Torej prav nič primerna ni za nas šentviška pot. Otrok bi po tem blatni prišel premočenih čevljev v šolo, premočen tam sedel, popoldne enkrat domov prišel, seveda moker ali napol suh, in kmalu bi imeli otroke kulave in bolne. Ta, ki bi hotel v takih razmerah izobraziti otroka, je podoben ženi, ki nizkemu fižolu natika hmeljeve preklje. Do sedaj pa še nismo navedli tudi važne stvari, to je stroškov. Ježica naj prispeva solidarno, to se pravi, bo že Št. Vid povedal, koliko se rabi. Da stroški za meščansko šolo niso skromni, je znano. Sedanja šola v Št. Vidu je res prostorna, ampak danes gotovo ni nobena soba prazna. Sedzidi še stanovanje ravnatelju, slugi, nabavitelji si učila, izredno dragih za tako šolo, in to v tej draginji, to niso mačkine solze. — Pri tej debati smo uvideli, da lahko Ježica

Krojaček Nitka

(Narodna pripovedka.)

V onih davnih časih, ko so po naših gorah še prebivali ajdi, je potoval po deželi krojaček Nitka. Lepega poletnega dne se je ustavil v gostilni ob prašni cesti, odložil bisago, naročil polič vina in kos kruha. Le en gost je še bil v gostilni, košat in bradat. Plemiškega rodu je bil, na nogah je nosil ostroge in ob bedru meč. Bil je graščak, gospodar dežele; že celo popoldne je praznil bokale.

Ko je krojaček Nitka začel uživati pogačo in se krepčati z vinom, prisede k njemu graščak in ga porogljivo prične povpraševati po rodu in potovanju. Krojaček Nitka se nič ne ustraši košatega gospoda, temveč možato odvrne: „S trebuchom hodim za kruhom. Povem pa, imenitni gospod, da sem korajžnega srca in bi rad stopil v plemiško službo. Šibak sem po telesu, toda Bog ve, z enim mahom bi jih utegnil tudi sto ubiti!“

„Pojdi, pojdi, griza suha,“ se zareži graščak.

„Čakajte, vam kar podam primer,“ odvrne Nitka in se dvigne s stola. Na drugi mizi je stala skleda s kislim mlekom. Na njem se je pasla množica muh. Krojaček Nitka pograbi bisago, pa udari po skledi! Kar črno je obležalo pod udarcem.

„Vidite, imenitni gospod, pravi nato Nitka, „z enim mahom sem jih ubil sto!“ In sta z graščakom preštela mrtve muhe: bilo jih je sto in sedem...

„To mi je vsč,“ je dejal graščak, „vzajem te v službo!“ In si je mislil pri tem: Zvit je; zvižaja pa je navadno močnejša ko moč in junaštvo...

Drugo jutro zarana graščak zapove krojaču Nitki: „V visoki gori tu za gradom prebiva velikan Ajd. Škodo mi dela in boji se ga vsa dežela. Ako mi ugonobiš Ajda, te nagradim z zlatom in srebrom!“

Ničesar ne odvrne krojaček Nitka, le barigljivo slivovke vzame iz kleti in se odpravi navkreber k velikanu Ajdu. Najde ga doma; posedeval je na solncu in se z veliko skalom igral kakor z drobnim kamenčkom.

„Dober dan, Ajd,“ domače pozdravi krojaček Nitka.

Ajd se počasi okrene, kakor mušice glas se mu je zdel krojačkov pozdrav. Vzame krojačka rahlo v roko in se zadovoljno posmejuje njegovi šibkosti.

„Kaj bi rad, črvček?“

„Prišel sem, da pijeja bratovščino!“ In že je krojaček Nitka pomolil Ajdu barigljivo pod nos.

Ajd nagne in v dušku izsrkne. Za droben požirek je bila Ajdu bariglja. Toda nekoliko je vendar učinkovala stara slivovka in je Ajda spravila v dobro voljo.

Tedaj je Nitka nagovoril Ajda, da na vzhodni strani nad prepodom napravita gugalnico, za krajši čas. Nabereta srobotine, Nitka spleza na drevo in naveže gugalnico.

„Zdaj pa le sedi vanjo,“ pravi Ajdu, „in močno se poženi!“

Ajd je storil kakor je rekel Nitka in zaniha se prkrat nad prepodom. Nakrat pa Nitka prereže srobotino in Ajd se strmoglavi v globoki prepad.

Mrtev je Ajd obležal na dnu skalovja, Nitka pa se je vrnil domov in graščak ga je v zahvalo nagradil s peharjem zlata in srebra.

nekdaj zgradi tako šolo doma, zase, za Črnuče in Gamejine. Ozrli smo se na domačo štirirazrednico in odobrvali glasove, da jo zboljšamo v toliko, da bodo otroci že doma dobili vso in dobro predizobrazbo za vstop v višje šole, da njej vrnimo zaupanje občanov, ki dajejo otroke v enako šolo v Ljubljano najbrž zato, ker je moderno. Važno je tudi, da se zgradijo stanovanja za domače učitelje, da ne bo prihajalo po uro daleč v šolo in da se bo lahko približalo s prosvetnim delom ljudstvu. G. govornik je za informativno predavanje prejel iskreno zahvalo poslušalcev in g. župana, ki je izjavil, da ne kaže za Jezico ustanavljati šole v St. Vidu, da pa hoče posvetiti skrb izboljšanju domače šole. St. Vidu samemu pa želimo pri tej pametni stvari gotovo popolni uspeh. — J. K.

STARA OSELICA. Na veliki petek smo tudi pri nas obesili nove zvonove in popoldne so fantje že potrkavali z njimi. Pa je prihitel g. fajmošter in se začel kregati nad fanti, češ, kdo bo poslušal tako ropotanje. Fantje ga niso poslušali in so mu odgovarjali, da pri novih zvonovih nima kaj komandirati, ker ni ničesar dal zanje. To ga je silno razjezilo in je v nedeljo in ponedeljek pridigoval samo o tem in o beri. Fajmoštra menda najbolj peče to, da farani niso denarja za nove zvonove hoteli izročiti v njegove roke. Ko je v vojnem času vojaška uprava ropala cerkvene zvonove, sta tudi iz tukajšnje fare bila vzeta dva. Odškodnino za rekvirirane zvonove je hranil župnik in nadalje se nikdo ni brigal zanjo. Sedaj pa nam je g. fajmošter povedal, da mu je bil dotični denar ukraden in da bo sam poravnal škodo. Kako je bilo kaj takega mogoče, to bi mi radi vedeli.

JESENICE. Dne 15. t. m. je jeseniški Sokol s svojo izborna uspelo akademijo pokazal, da v zimskem času ni spal spanje pravičnega, marveč da so se njegovi člani od načelnika do najmanjšega naraščajnika tiho, nepopaženo ure in ure vadili v telovadnici. S to akademijo so bile na mah ovržene vse trditve nasprotnikov, ki brusijo jezik o «izumiranju» jeseniškega Sokola. Bratom Sokolom smo hvaležni za lepo prireditve, želeli je le, naj vsi člani uvažujejo besede br. Obersnela, ki

jih je govoril pred zaključkom akademije. — Zdravo!

HABAVŠE. Dne 4. aprila je bilo pri fužini ob Žireh centrali ukradeno iz barake 14 svedrov za minanje in ena «cug-žaga». Orožniki zasledujejo tatu in so v Habavšah št. 13 preiskovali, pa niso ničesar našli, razen en star nož, ki se jim je menda zdel sumljiv in pa en škripec. Tatu izsledujejo še nadalje.

KOSTANJEVICA. Eno zadnjih nedelj se je vršil pri nas tabor SLS. «Slovenec» pravi, da je bilo na zborovanju 2000 ljudi. G. Sušnik, oziroma poročevalec, si je nadel pač debela očala, da je namesto 300 videl 2000 udeležencev. Govornik g. Sušnik je na shodu bridko zabavljajal na Srbe in Orjuno, se spodtikal ob razne osebnosti in govoril o milosti, kateri se ima zahvaliti napredni podeželski mandat. Milosti ne bo nikdar konec, nezavednosti ljudstva pa vendar enkrat, in takrat tudi g. Sušnik s svojimi avtonomističnimi cukrčki ne bo rešil svojega mandata. Na koncu shoda se je oglašil še neki kaplan, ki je mnogo govoril, pa malo povedal. Če bi bil molčal, bi storil še najboljše. Drugih nesreč ni bilo.

BIRČNA VAS PRI NOVEM MESTU. Dobil sem v roko klerikalni list, ki si po krivici nadeva ime «Domoljub». V št. 15 na prav klerikalen način napada učitelje, prav posebej pa še učiteljico Dopis v «Domoljubu» je zbirka hudobnih laži. Pozivljam strahopetnega dopisnika, naj se podpiše in se ne skriva za hrbet neodgovornega urednika. Ako tega ne stori, bi bil vsak naslov zanj prečasten, ker vedoma in namenoma laže. Povabim ga tudi, naj se osebno oglasi pri meni v šoli, kjer dobi pojasnilo, kako se zabavlja pred šolskimi otroci proti Sokolu in kako se nanje pritiska za pristop k Orlom. Izve tudi lahko, kdo nazivlje birčnovaške Orličice s štokrljami, in še več drugih stvari. Sokolska himna se je že prepevala, ko je dopisnik še capljal za kravami in bo «Ajmo mi Sokoli» žgolelo še zanaprej iz mladih grl, čeprav nekaj štirinajstletnih in še mlajših tukajšnjih Orličic in njegovi («Domoljubovega» dopisnika) otroci je ne bodo hoteli «kvakati» (izraz dopisuna). Svetujem dopisnikom «Lažiljuba», naj si bodo iz Birčne vasi ali

pa od fare Sv. Mihaela, prav resno, naj nikar ne zabavljajo preko mere proti tukajšnjemu Sokolu in Orjunašem, ker se lahko zgodi, da prejmejo kdaj zaslužno plačilo kakor ga je dobil pred kratkim poslanec Zebot v Mariboru. Ker mi svetuje, naj grem nazaj v Babino polje, mu tudi lahko povem, da ne bi šel od tam, ako ne bi bil proč poslan po zaslugi klerikalcev, ki pa so že vsi dobili svoje plačilo. Svetujem mu, naj se on preseli tja, bo vsaj blizu Italijanov, h katerim ga menda vleče klerikalno srce. Torej na svidenje, klerikalni mazač! — R. Grudnik, nadučitelj.

ZUŽEMBERK. Tu je umrl 14. t. m. v najlepši moški dobi 35 let g. Tinko Dereani. Njegov pogreb je pokazal, kako je bil splošno priljubljen. Bil je zvest pristaš napredne misli, član in odbornik Sokola, Narodne čitalnice in Gasilnega društva. Bil je jako prijeten družabnik v lovskih krogih. Mladi vdovi in ugledni rodbini naše iskreno sožalje.

NOVA ŠTIFTA PRI GORNJEM GRADU. Malokdaj se oglasimo iz našega kraja. Podoba pa je, da bo odslej treba to storiti večkrat. Na belo nedeljo je bila pridiga o pohujšljivih rečeh, ki se jih ljudje izpovedujejo. G. župnik je navedel tudi več slučajev in kolikor si upamo soditi, to le ne more biti čisto prav, da na prižnici kar na lepem razlaga slabosti svojih faranov, ki so mu jih zapali v spovednici. In kako naš župnik take stvari pridiguje in točno popisuje. Pripovedoval je, kako fantje s ponočnim klicanjem speljujejo dekle in kako dekle vabijo fantiče... Otroci so se glasno posmehovali. Mi, ki nas včasih župnik opominja, da ne smemo postajati okrog cerkve, otrokom gotovo nikoli ne povemo takih besed, kakor jih rabi g. župnik pri svojih pridigah. Kancelarograf je zaenkrat še v ozadju, pa našega župnika nič ne ovira in lahko govori, kar hoče. Ako g. župnik že res hoče dajati točen pouk o pohujšljivih rečeh, naj nas odrasle ljudi povabi v meznarijo in nam naj razloži podrobnosti, ki ga tako težijo! Naša cerkev pa, ki je sloveča božja pot, mora biti očuvana pred neprimernimi besedami na prižnici. Mi bi iskreno želeli, gospod župnik, da postanete goreč in sloveč pridigar. Z nabožnimi govori nam podajte vzgled miroljubnosti in krščanskega človekoljubja. Tako bo vzrastlo medsebojno spoštovanje med Vami in farani, pa pridige o «pohujšanju» ne bodo več potrebne. — Faran.

BRASLOVČE. Iz našega kraja prinašate sedaj večkrat dopise. Ker se zadnja «Straža» zaletava v braslovškega dopisnika in misli mogoče mene, naj samo na kratko odgovorim. V dopisih iz Braslovč, tudi v onih, ki niso moji, nisem našel laži in tudi ne sirovosti, kakršnih se poslužuje «Straža». Prav nič olikana tudi ni diktatorska grožnja, ki jo izreka «Straža». Imenitno je dalje, kako «Straža» brani braslovško duhovščino. Nič ne bi rekel, če bi skušala dopise v «Domovini» stvarno zavrniti, toda ona računa samo na ljudsko preprostost, ki si zapira oči pred vsemi slabostmi, ki jih ima lahko duhovnik ravno tako kakor drugi ljudje, ker je pač duhovnik tudi človek. Zakaj se «Straža» kar naravnost ne razjezi nad tem, «da se grdi ljudje upajo celo čez duhovnike šimfati». Nadalje pribijem, da je laž, kar trdi «Straža», da je namreč braslovški dopisnik sramotil celo župnijo. Očitek laži in sirovosti zavra-

Srečne dni je preživljal Nitka pri graščaku. Stregli so mu kakor vitezu in vsi ljudje na dvoru so ga spoštovali, ker je bil bistroumen in šaljiv.

Nenadno pa je prišel glas, da se deželi bližajo Turki. Zagoreli so na gorah kresovi, groza in strah sta se polotila prebivalstva. Tudi dvorjanikov se je lotil obup. Graščak pa je na dvorišču zbral svoje številne služabnike in zapovedal:

„Vsi na konje! Na čelo vam postavljam Nitko, on vas povede Turkom naproti!“

Krojaček Nitka še nikoli ni sedel v stremenih. Srce mu vseeno ne zdrkne v hlače; poprosi le, naj mu pod konjskim trebuhom zvežejo noge, da ne zdrkne s sedla. Premotri svojo četo, pozove jo k odhodu in zdirja na čelo z grada, Turkom naproti.

Turške tolpe so se ravno valile preko hriba v dolino, morale in požigale. Povsod so švigali plameni v nebo in slišalo se je obupno vpitje prebivalstva. Krojaču Nitki je postajalo vedno težje pri srcu; bolj in bolj je zaostajal, dokler ni popolnoma zaostal. Četa njegovih jezdecev se je že pogнала v divji

boj s Turki, krojaček Nitka pa ni vedel, kako bi se rešil. S konja ni mogel, ker je bil privezan nanj, konj pa je silil za ostalimi.

Ob poti, kjer je Nitka obupan brzdal konja, je stal velik lesen križ. Nitka se ga je oprijel z obema rokama, toda konj je sunil naprej, trhli križ se je iztrgal iz zemlje in Nitka je z njim na rami pridirjal v krvavi boj...

Ko jezdeci zagledajo veliki križ, jih navda dvojno junaštvo, Turkov pa se poloti strašna groza. Z divjim vpitjem se poženo v beg, za njimi pa smrtonosno sekajo sablje Nitkinih jezdecev.

Na stotine turških glav je obležalo v krvi, samega turškega pašo pa so ujeli in ga zvezanega privedli na grad. Rešena je bila domovina...

Krojaček Nitka je postal proslavljen junak. Vojvoda mu je ponujal bogastvo in čast. Toda Nitka ni maral visokega plačila. Nekaj zlata in srebra je nabasal v bisago, oblekel svojo staro obleko in se zopet odpravil dalje v širni svet...

čam odločno. Ne bi niti odgovarjal, ako bi bil dopis v «Straži» pisan dostojno. Pometajte pred lastnim pragom! — H koncu moram še omeniti, da smo dobili dva nova zvona. Na enem zvonu so imena padlih vojakov domačinov, žal le, da ne vseh. Ne vem, zakaj to — ali se je mogoče pozabilo? Na belo nedeljo sta bila oba zvona slovesno blagoslovljena. Čeprav vreme ni bilo ugodno, se je vendar k slovesnosti blagoslavljanja zbralo mnogo faranov. — Opazovalec.

SVEČINA. Kaj takšnega pa še ne vemo, da bi se še našel kak tako podel list, kakor je «Straža», ki se na vprav culukafski način zaletava v našega šolskega vodjo, ki ni zakrivil ničesar drugega, kakor da ne trobi v klerikalni rog. Navajamo samo par cvetk «Stražinega» bujnega besednjaka: «Podoben je garjevemu koštrunu», «Zgagar», «Občuje z najhujšimi tihotapci...» itd. Izgubljeni nad tako sirovostjo besede ni potrebno. Vprašamo le, ali dopisun pozna katekizem in kje uči ta, da je treba nasprotnike — in to samo politične, ne verske — polivati z gnojnico in jim jemati ugled z lažmi.

MURSKA SOBOTA. V štajersko-prekmurskem volihnem okrožju je Radić z izvolitvijo dveh poslancev doživel nepričakovan uspeh. Štajerska sama za Radića ni dala toliko glasov, pretežna večina pač odpade na Prekmurje. Kdor pa pozna tukajšnje ljudstvo in ve, s kakimi sredstvi in obeti so tod delovali Radićevi agitatorji, ga volilni rezultat ne more presenečati. Tukajšnje ljudstvo je popolnoma nepoučeno o političnih prilikah v novi državi. Vzgojeno v madžarskem duhu, čuti mržnjo proti «jugoslovanstvu» in je posebno dovzetno za vse, kar se protivi prilikam, ki jih je prinesla nova doba po osvoboditvi. V duševnem oziru, kakor sploh glede kulturnega napredka je prekmurski seljak zelo soroden hrvatskemu, ki mu je Radić nič več in nič manj kakor politični bog! In ko so se pred volitvami pojavili Radićevi brzonogi agitatorji, so s svojimi dobro naučenimi nemogočimi obljubami našli skoraj prav tako plodna tla kakor v hrvatskem Zagorju. Radićevi agitatorji so prekmurskim seljakom obetali nastopno: osvobodili vas bomo izpod srbskega jarma in združili vas bomo z Radićevo človečansko republiko, kjer bo treba plačevati le malo davka; koliko, še ne vemo. Odpravili bomo vojaško službo; fantje, ki bodo potrjeni, se bodo en mesec šolali v vojaških zadevah, dva meseca pa bodo nameščeni kot državni delavci. Ko ustvarimo republiko, bomo dovolili popolnoma svobodno potovanje v tuje države in brez vsakega potnega lista boste lahko hodili na Madžarsko. Za Radićeve poslance vam ne bo treba ničesar plačevati. Ker niso šli v Beograd, niso od države prejeli nikakih dnevnice. Kar se tiče orožništva in financ, bomo vse znižali in državljani republike bodo lahko po mili volji rajali, kolikor se jim bo ljubilo...! Radićevi agitatorji so torej izbrali tiste obljube, ki so se jim za Prekmurje zdele najbolj primerne. In se niso motili. Madžaronski seljaki, ki so enako zagrizeni kakor štajerski nemčurji, ter pravi Madžari, ki se čutijo podjarmljene, so hlastnili po Radićevih trkih in basali kroglice v njegovo skrinjo. Radićev uspeh ni uspeh: je le žalosten dokaz, da nalovi največ privrženec v onih pokrajinah, kjer je ljudstvo zastalo in nevedno. Da pa so se tudi med štajerskimi kmeti našli ljudje, ki so za prifrknje-

nega demagoga Radića oddali svoj glas, pomeni to, da je nepreračunljivih lahkovernežev povsod dovolj!

Kmetijski glasnik

KAKO PODALJŠAMO TRPEŽNOST LUCERNE?

Pogostoma se slišijo pritožbe, da traja lucerna na njivi kvečjemu po 4 leta in da se je pozneje ne izplača več kositi.

Če nam lucerna tako hitro odpove, potem tiči vzrok v neugodnih pogojih, kajti sicer bi morala lucerna veliko dlje trpeti. Lucerna je po svoji naravi trpežna rastlina in traja tudi po 10 in več let na enem mestu. Po nekaterih krajih ji pravijo zato tudi „večna“ detelja.

Vzrok njeni kratkotrajnosti tiči lahko v zemlji ali pa tudi v našem ravnanju. Če je zemlja v spodnji plasti mokra ali če je preplitva ali če ji manjka apna, potem je zemlja kriva, da lucerna ne more dlje uspevati. Če je pa zemlja dobra in dosti globoka, potem je pa navadno naša krivda, če nam dalje časa ne vztraja.

Za lucerno je treba kaj več storiti, da nam bo dalje časa trpela. Lucerna potrebuje v tem slučaju *boljšega obdelovanja in gnojenja*.

Če kosimo lucerno po štirikrat ali celo po petkrat na leto, jo s tem močno slabimo. Zato ji moramo dobro gnojiti, da ostane pri moči. Le pomislimo, koliko vzamemo zemlji v teh 4 košnjah moči! Naj se tedaj lucerni gnoji kakor treba, ne pa tako, kakor smo do sedaj vajeni. Vsako leto bi ji morali privoščiti nekaj gnoja, kajti štiri košnje tako tečne krme pomenijo mnogo živeža, ki ga mora lucerna iz zemlje dobiti! Na vsak način pa moramo lucerno saj vsako drugo leto gnojiti, da nam prehitro ne opeša.

Razen tega jo je treba tudi obdelovati. Zemlja med lucerno mora ostati čista in rahla. Vsako spomlad jo moramo prebrnati in če treba tudi še pozneje po eni ali drugi košnji, da porujemo škodljivi plevel, ki se je med njo vgnezdil.

Če bomo tako ravnali, bomo najbolj ugodno vplivali na njeno trpežnost. Tudi na težki in travorodni zemlji bomo v tem slučaju več dosegli in bomo lahko podaljšali za par let njeno trpežnost.

Obrtni glasnik

OBČNI ZBOR ZVEZE KRANJSKIH OBRTNIH ZADRUG.

V nedeljo se je vršil v Ljubljani občni zbor Deželne zveze kranjskih obrtnih zadrug. Otvoril je zborovanje zvezni načelnik gosp. Franchetti in podal obširno poslovno poročilo.

Kljub gmotnim težkočam je bila Zveza tako v organizaciji kakor na gospodarskem in socialno-političnem polju delavna. Budila je iz mrtvila stare zadruge in dajala pobudo za ustanavljanje novih.

Zveza je imel v prošlem letu 7104-50 Din dohodkov in 7790-62 Din izdatkov. Letni prispevek se je po daljši debati določil na 10 Din.

Iz govora dr. Plesa posnemamo, da je v Sloveniji 54 nadaljevalnih obrtnih in trgovskih šol z nad 4000 učenci. Ker je obstoj teh šol ogrožen, ko je vlada odrekla podporo, se je sprejela resolucija, ki zahteva državno podporo za te šole, ki so brez dvoma zelo potrebne za vzgojo dobrega naraščaja.

Podnačelnik Zveze g. Ravnikar je govoril o preureditvi urada za pospeševanje obrti. Na njegov govor se je sprejela resolucija, naj se pozove ministrstvo za trgovino in industrijo, da čim prej izda k zakonu o ustanovitvi in organizaciji državnega zavoda za pospeševanje obrti in industrije v Beogradu pravilnik, o katerem se naj najprej zasljišijo merodajne stanovske organizacije in korporacije.

Na predlog načelstva se je sprejela tudi resolucija o izenačenju davkov in ukinjenju davka na poslovni promet.

Med drugim se je končno sklenilo, naj načelstvo Zveze podvzame vse korake, da bo pristop posameznih zadrug k Zvezi obliगतen.

o Občni zbor Krojaške zadruge v Ljubljani se je vršil v nedeljo. Iz poročila predsednika posnemamo, da je tekom prošlega leta napravilo pomočniške preizkušnje 20 krojačev, 43 krojačic, 2 krznarja in 7 krojačic za belo perilo. Zadruga bo priredila tečaj za vajence, ki bodo tekom enega leta prišli k pomočniški preizkušnji. Zadruga se lepo razvija in šteje v Ljubljani in okolici že 350 članov.

o Slovensko obrtno društvo v Mariboru je imelo v nedeljo občni zbor. Društvo šteje že 234 rednih in 14 podpornih članov. Delovanje društva je bilo v prošlem letu pod spretnim vodstvom brivca g. Frana Novaka zelo živo. Zlasti je poudarjati, da je zasluga društva prireditve uspele Pokrajinske obrtne razstave v Mariboru. Čevljarjem je oskrbelo društvo pri krojevalni tečaj s pomočjo urada za pospeševanje obrti. Obrtnonadaljevalnim šolam je posvečalo društvo vso pozornost, pomagalo pri izdaji Mariborskega koledarja z informacijami. V osrčju društva se je pod predsedstvom ravnatelja g. Križniča osnoval razstavni odbor, ki vodi priprave za letošnjo Industrijsko-obrtno izložbo v Mariboru. Agilnemu društvu želimo obilo uspehov.

Gospodarstvo

TRŽNI PREGLED.

ŽITO: Cene so precej stalne. V Vojvodini so bile zadnje dni nastopne povprečne cene (v dinarjih za 100 kg): pšenica 450 do 455, ječmen 310 do 315, oves 280 do 290, turščica 257 do 260, moka «0» 650 do 700, otrobi okoli 150, fižol 465.

ŽIVINA: Cene so se učvrstile. Na mariborskem živinskem sejmu 11. t. m. so bile za kilogram žive teže nastopne cene (v kronah): debeli voli 50 do 58, poldebeli voli 40 do 48, plemenski voli 36 do 39, biki za klanje 50, klavne debele krave 40 do 45, plemenske krave 30 do 38, krave za klobasarje 26 do 29, molzne krave 29 do 37, mlada živina 33 do 50 K. — Na mariborskem svinjskem sejmu 13. t. m. so se tržili mladi prašiči: 5 do 6 tednov stari komad po 800 do 1000 kron, 7 do 9 tednov stari komad 1200 do 1400 K, 3 do 4 mesece stari komad 1800 do 2800 K, 5 do 7 mesecev stari komad 3600 do 4000 K, 8 do 10 mesecev stari komad 4500 do 6000 K, 1 leto stari komad 6500 do 7000 K. Za kilogram žive teže se je plačalo 85 do 100 K, za kilogram mrtve teže pa 105 do 110 K. Koze so se tržile komad po 600 do 700 K. Na Hrvatskem so bile cene živini nekoliko višje.

VINO: Cene razen v Dalmaciji v vseh drugih krajih naše države nekoliko nazadujejo, ker je še veliko starih zalog, nova letina se pa tudi obeta v splošnem povoljna. Bela osemodstotna hrvaška vina se ponujajo postavljena na postajo po 11 do 12 kron liter, vojvodinska vina pa celo po 6 do 7 K liter. Kupcev je kljub nizki ceni malo.

JAJCA: Cene nazadujejo pri nas in v drugih državah. Povprečna cena v državi se je gibala zadnje dni okoli 5 kron za komad.

KRMA: V Sloveniji so bile zadnje dni nastopne cene za 100 kg (v kronah): sladko seno 800 do 900, polsladko seno okoli 800, kisló seno okoli 700, ovsena slama 600 do 650 K.

KURIVO: 1 kubični meter trdih drv 500 do 700 K, mehkih drv 400 do 480 K, 1 kg oglja 8 K, 100 kg premoga trboveljskega okoli 165 K, velenjskega okoli 100 K.

PEROTNINA: 1 kokoš 160 do 240 K, raca okoli 400 K, gos okoli 500 K. Cene so le povprečne, ker so seveda odvisne od velikosti živali.

= Vrednost našega denarja. Na zagrebški borzi se je dobilo dne 17. t. m.: 1 dolar za 97 do 98 dinarjev, 100 avstrijskih kron za nad 13 par, 100 češkoslovaških kron za 288 do 292 dinarjev, 100 laških lir za 485 do 487 in pol dinarja. — Na curiški borzi je veljalo istega dne 100 dinarjev 5 švicarskih frankov 60 santimov.

= Obtok bankovcev v naši državi. Dne 8. t. m. je bilo v naši državi v obtoku za 5 milijard 436 milijonov 962 tisoč in 695 dinarjev papirnatega denarja. Od 1. do 8. t. m. se je obtok denarja povečal za nad 31 milijonov dinarjev.

= Dobri izgledi za letino so v glavni žitnici naše države v Vovodini. Stanje posevkov je tam zelo povoljno, tudi posejanega je več nego lani. Stanje posevkov v naši državi ni v splošnem nikjer slabo.

= Ljubljanskemu velikemu sejmu je priznan značaj čisto gospodarske razstave.

= Tvorница za zrakoplove se bo osnovala v Brodu na Savi. To bo prva tvorница take vrste v naši državi.

Belokranjska politika in gospodarstvo

NEKAJ OPAZK K VOLITVAM.

Volilno prerekanje je za nami. Lahko smo ponosni na svoje dostojne ljudi, ki se niso nikjer tako neotesano obnašali kakor n. pr. klerikalci na znanih shodih v Črnomlju in Metliki. Število naših glasov je od zadnjih volitev znatno narastlo, akoravno so nam jih preslepili nekaj radikalci. Nas veseli, da prehaja ljudstvo k treznosti in da zna misliti s svojo glavo.

Radovedni smo, koliko obljub bodo izpolnili sedaj klerikalci. Kadar ne bo kaj prav, se naj ljudje zahvalijo le njim, ki imajo sedaj prav vso odgovornost na svojih ramah. Nekaterim je jako žal, da so se dali zapeljati. Koliko so kričali Hrvati za svojo republiko — in kje so danes? Ravno tam, kjer so bili, izpremenilo se ni niti za las. To je najboljši dokaz, da so se dali pošteno nafariati.

Mi smo vedno trdili, da se velika in nova država ne da kar čez noč preurediti. Za tako velikansko delo je treba več desetletij in pa sodelovanja vseh državljanov. Treba je, da

najprej izpolnimo dolžnosti napram državi, ki bo potem prišla prej do reda.

Pri vseh velikih zmagah se naši nasprotniki vendar ne morejo zediniti, ker imajo med seboj nepremostljive ovire. Prišli bodo kmalu do spoznanja, da je naša pametna politika le najboljša.

Naši „Amerikanci“ so se čudno obnašali. Pametni, ki so bili več let v Ameriki in so se živeli v tamošnje demokratske razmere, so bili brez vsake agitacije za nas, ker so pričani, da je mogoče dobro državno gospodarstvo le na demokratski podlagi, kakršno hočemo mi. Nekačeri so pa kar slepo drli za klerikalci, akoravno so videli v Ameriki, da tam klerikalna politika sploh ne pride nikoli do veljave. Tretji so bili zopet za to, da se vse razbije, dasiravno so imeli večkrat priliko se prepričati o trdih paragrafih ameriškega prava, ki je napravilo tak vzoren red v Ameriki. Ti so pokazali, da so bili tam z zavezanimi očmi in da sploh ne znajo čisto nič premisliti. Pokazali so se, da so popolnoma nezreli.

Beleške

+ Za skupno napredno fronto. Kdor ni danes slep, mora uvideti, da se pred klerikalno demagogijo lahko uspešno branimo le v skupni napredni fronti. Klerikalni tisk zastruplja nevedno preprosto ljudstvo sistematično, budeč najnižje instinkte. Tuj mu je vsak smisel za pošten boj, brez ozira na levo in desno bije in grize po ljudeh, ki niso pristaši SLS. Klerikalno časopisje, ki ima po večini za odgovorne urednike poslance, katerih zaradi njihove imunitete ni mogoče poklicati na odgovor, zmerja, psuje in obrekuje najrajši ugledne in spoštovane naprednjake. V sredstvih ni izbirčno. Kaj za to, da ukrade čast poštenjakom, samo da njihova stranka napreduje. Istotako hočejo klerikalci razorati državo. Njihovo časopisje vrši to sicer previdno, manj previdni ali pa sploh nič previdni pa so podeželski agitatorji SLS. Seme hujskanja najde pri nas le prerado rodovitna tla. Slepa mrznja proti Srbom, vzgojena v stari Avstriji, ki zavzema že široke množice, se dá še izvrstno napeljavati na klerikalni mlin. Zloraba vere v zvezi z ljudsko nepoučenostjo pa je še vedno najuspešnejše agitacijsko sredstvo SLS. Proti takemu zapeljavanju naroda je lek le: v skupni napredni fronti in v sistematičnem izobraževanju ljudstva. Borba med naprednimi strankami radi malenkostnih razlik je le v korist klerikalcem. Glasovi za skupen napredni blok, oziroma za eno skupno napredno stranko, so vedno češči. Tako tudi v «Slovenskem Narodu» poziva voditelj SKS. g. Mermolja: «Vse stranke, ki jim je blagor in bodočnost države najvišji zakon, se naj zlijejo in strnejo v eno mogočno bojno vrsto ter stopijo združene v nove volitve.» Pač malo pozno je prišel na to, kar smo mi že pred zadnjimi volitvami pisali. Upajmo vsaj, da bo v bodoče drugače. Poizkusiti moramo v skupni fronti, da pokažemo ljudstvu, v kako nesrečo ga hoče zavesti brezvestna klerikalna politika.

+ Vrezali so se. Kdo drugi nego slovenski klerikalci! Z veliko odgovornostjo, ki jim jo je pri volitvah naprtilo nerazsodno slovensko ljudstvo, in z željo po oblasti v Sloveniji so se odpravili k Radiću, češ, ta mož nas bo potegnil iz blata; ako pa ne, bomo pač skupaj z njimi obtičali v njem. Radikalskima odposlancema, ki sta prišla v Zagreb, so klerikalci skupno z drugimi separatisti razložili

svoje težave. Radikalci so na vse to rekli, da je že dobro in prav ter so slovenske klerikalce po beograjskih listih pošteno ozmerjali. Tako ni postalo nič iz nameravane zveze med radikalci, radičevci, klerikalci in muslimani. Klerikalna nada se ni izpolnila.

+ Kdo posirovlja ljudstvo? V nedeljskem «Slovincu» ima vstavljen v Pismu iz Srbije neki katoliški duhovnik pod imenom Viator nastopne besede: «... zastrupljeni od «Domovine» in «Kmetijskega lista», — lista, ki sta ustanovljena prav s tem namenom: kvartiti in posirovljati naše ljudstvo.» — Če bi rekl, da to ni res, bi to nič ne pomagalo, zato samo svetujemo g. Viatorju, naj vzame n. pr. vse letošnje številke «Domovine» in «Straže» ali «Slovenskega Gospodarja» ter primerja in potem naj po pravici pove, kaj je našel, ako misli pošteno in krščansko.

+ Izpod Kuma. Pod tem naslovom je prinesel zadnji «Domoljub» ostuden napad na nadučitelja iz Svibnja, g. Ivana Pečnika «Laziljub» lahko brez kazni napada poštene ljudi, saj je njegov odgovorni urednik Anton Sušnik, ki s svojo poslansko imuniteto štiti take dopisnike. Korajžni dopisun izpod Kuma naj se nikar ne skriva za hrbet poslanca urednika; temveč naj korajžno stopi na plan s svojim imenom. Pogovorili se bomo potem na pravem mestu. Dokler pa tega ne stori, je strahopetec, ki ima pogum izza plota streljati na njemu politično neljube osebe, manjka mu pa korajže, da bi svoje neotesano zmerjanje kril s svojo odgovornostjo.

+ Radić je ciganske krvi. Tako pravijo Posavci — sicer pa je Radićev obnašanje tudi temu primerno. Nikoli nima na jeziku drugega kot človečanstvo in mirotvornost, s katerima slepi stotisoče nezavednih hrvaških seljakov. Vsakogar pa, ki se ne ukloni njegovi prismukljenosti, ozmerja barabsko. V nedeljo je na svoji skupščini v Zagrebu stresal psovke na debelo in je svojega bivšega sošolca ministra Jovanovića krstil za političnega magarca (osla). Govor, ki ga je v nedeljo izrekel Radić, je tako plitek in sirov, da so se potrpežljivi poslušalci glasno zgržali. Eno postaja danes jasno: Radić, ki ga je naključje usode in časa postavilo na čelo zaslepljenega hrvaškega seljaštva, izgublja v nebrzdani ciganski strasti vsako razsodnost. Klerikalce po slabi tovaršiji z Radićem že boli butica. Radikalci pa, ki so se začeli pogajati z Radićem, so zdaj po izdatnih psovkah sklenili, da k Radiću namesto delegatov pošljejo duševnega zdravnika. Zalostno bo končala Radićeva storija.

Sokolstvo

SOKOLSKA TELOVADNA AKADEMIJA V SREDIŠČU OB DRAVI.

Tudi pri nas v naši Prlekiji je dovolj pravega življenja in resnega dela. Dokaz temu je bila sokolska telovadna akademija, ki se je vršila na velikonočni ponedeljek v Središču v novo zgrajenem Sokolskem domu. Za prireditvev telovadne akademije je res treba vztrajnega dela in vestnega vežbanja telovadcev in telovadkinj, kajti pri akademiji se veliko bolj opazi vsak najmanjši slabo izveden gib kakor pri drugem zunanjem telovadnem nastopu. Na deželi, kjer mora izvršujoče članstvo od zore do mraka pridno delati na polju ter pride tako v telovadnico že utrujeno, zahteva prireditvev akademije res mnogo požrtvovalnega dela in ljubezni do

telovadbe. To moramo poudariti posebno glede naših srediških telovadcev, ki so se z vso vnemo pripravili, da pokažejo občinstvu vse ono, kar se da po načelih Tyrša in Fügnerja doseči v večernih urah v telovadnici.

Strumnih korakov so člani prikorakali v telovadnico, kjer so izvajali letošnje župne proste vaje. Tem so sledile lanske župne proste vaje skupno s člani in članicami. Ljubko in veselo je bilo gledati skladnost teh res lepih vaj. Le enemu samemu bratu se je izkasilo, kar pa bo drugič gotovo popravil. Nato sta nastopila višji in nižji oddelek na orodju, prvi na konju, drugi pa na bradlji. Tudi te vaje so bile razmeroma srečno izvedene. Temu je sledil kratek pozdravni govor župnega nadzornika brata Schaupa. Po nagovoru sta nastopili isti vrsti, višja na drogu, nižja pa s skokom v višino. Vaje na drogu so nas zadovoljile, žal le, da se je pri skoku v višino premalo gledalo na lepoto skoka! Naše vesne Sokolice so za tem izvajale proste vaje z okrašenimi cvetnimi lokii. Urno so izvajale gibe teh vaj ter so tako s temi vajami dokazale dokaj gibčnosti in spretnosti. Nekoliko manj posrečene so bile naslednje društvene proste vaje. Kot zaključek akademije je bila skupina članov in članic na bradlji. Pogled na to skupino je bil res lep in prijazen.

Po zaključeni akademiji se je vršila neprijetna zabava. H koncu naj še omenim, da je bila ta akademija za Središče dober napredek, telovadcem pa želimo pri nadaljnji telovadbi mnogo sreče in uspeha, ki so ga že na velikonočni ponedeljek pokazali. A. Z.

Prosveta

Dr. Ivan Lah, Angelin Hidar. Starokoroški roman. Ilustriral Rajko Šubic. 1923. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Cena vezani knjigi 32 Din, po pošti 1 Din 50 p več. Lahov zgodovinski roman Angelin Hidar, ki ga je izdala ze Veliko noč Tiskovna zadruga v jako okusni opremi in okrašenega z desetimi Šubičevimi ilustracijami, nas vodi v čase koroških trubadurjev. Angelin je sin angleškega kralja Riharda Levjesrčnega, ki je bil na povratku iz svete dežele ujet na Koroškem ter se je šele po dveh letih srečno vrnil v domovino. V koroških gorah pa je rasel njegov sin Angelin, ki se je napotil po svetu kot pevec iskat svojega očeta. Našla sta se in spoznala po pesmi o koroških gozdovih. Z Angleškega se je Angelin vrnil na Koroško kot trubadur in beli vitez. Na Brežah je tekmoval z vitezom Lichtensteinom v pesmi in zmagal, a v dvoboju s črnim vitezom je padel. Zgodovina in srednjeveška koroška romantika se prepletata v romanu in nam nudita lep pogled v tedanje čase. Knjigo toplo priporočamo. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica št. 54.

Prošnja

Odbor za prevoz v Judenburgu leta 1918. po prekem sodu ustreljenih vojakov bivšega 17. pešpolka in odbor za postavitve nagrobnega spomenika vsem, ki so padli za našo svobodo, prosi vse one, ki hranijo posebno zanimive spomine na dogodke tistih dni v Judenburgu, Radgoni in Murauu, da blagovolijo te spomine popisati in poslati na imenovani odbor. Tako bi bili zlasti zanimivi spomini očitvecev poteka uporov v Judenburgu, Radgoni in Murauu, osebni spomini na ustre-

ljene žrtve, na njih zadnje dni itd. Posebno dobrodošli bi bili spomini dogodkov v Kotorju, Pulju in Codrojni, zlasti ako se tičejo ob teh prilikah ustreljenih in justificiranih oseb jugoslovanske narodnosti.

Jugoslovanske dobrovoljce prosimo za popise dogodkov na solurski fronti in Dobrudži, v koliko so ti dogočki v zvezi z junaško smrtjo posameznega slovenskega dobrovoljca. Tudi osebni spomini o življenju in razpoloženju teh junakov vobče v dobrovoljskih legijah morejo dvigniti in poglobiti spomin na padle borce za našo svobodo.

Odbor prosi za omenjene opise in popise do 24. aprila 1923. na naslov: Dr. Tone Jamar, Ljubljana, Prešernova ulica št. 5.

Novosti

* Z novim romanom pričnemo v prvi številki prihodnjega meseca. Kdor še ni naročnik, naj ne zamudi in naj stopi takoj v krog «Domovinašev»!

* Kraljica Marija v Dalmaciji. V spremstvu svoje matere, rumunske kraljice, ki že dlje časa biva pri svoji hčerki, se je kraljica Marija odpeljala v Dubrovnik. Obe kraljici, mati in hči, si ogledata našo jadransko obal in njene znamenitosti. Obiskali bosta tudi Split, Sušak in ostala dalmatinska mesta.

* Vreme je zadnje dni prav spremljivo, popolnoma aprilsko. April je pač najbolj norčav mesec v letu in dela kakor se mu zazdi: zjutraj pošlje meglo, nato malo solnca, pa spet mračno oblačje, nato nekaj drobnega dežja. In ponoči nad pritisne s hladom. Posebno presenečenje je pretekli ponedeljek pripravil v mariborski okolici in drugih okrajih Štajerske. Poslal je gosto in drožno točo, ki je za kratek čas pobelila pokrajine. Po suhi toči se je nenadoma zopet zasmehljalo solnce, a glej spake, zatem je popoldne spet začelo rositi. Kmeti ljudje so mnenja, da se je april že dosti našalil. Naj zopet pride lepo vreme, da se bo moglo razgibati živahno delo po polju in vinogradih.

* Smrtna kosa. V Vidmu pri Krškem je umrla ga. Karolina Podjed roj. Kalb, posestnica in gostilničarka. — V Kranju je umrl delavni sokolski brat Janez Suhadolnik. Od svojih mladih nog je deloval v sokolski telovadnici in je zadnja leta bil marljiv odbornik. — V Škofji Loki je v 77. letu starosti umrl g. Gašper Lunder, oče Rudolfa Lundra, ki je leta 1908. padel kot septembrska žrtev. Pokojnik je bil vedno navdušen narodnjak in sokolski delavec, za kar so ga avstrijske oblasti tudi večkrat preganjale. — V Vidmu pri Stopičah je umrla ga. Magdalena Turk, mati dveh duhovnikov, katerih starejši je v Ameriki, mlajši pa študira v Rimu. — V Samatorci pri Horjulu je umrla posestnica ga. Terzija Korenčan. — Na Raki pri Krškem je umrl vpkojeni kaplan g. Ivan Florjančič. — V Železnikih je umrla ga. Frančiška Dermota, ki je v svojem kraju uživala splošen ugled. — Blag jim spomin!

* Nagla smrt. Anton Žurej, kolar na Bežigradu pri Celju, star 68 let, je prišel po opravkih v Celje in se na okrepčilo podal v neko gostilno. Naročil je golaž in pol litra vina. Preden pa se je začel posluževati zajutreka, ga je obšla nenadna slabost. Sklonil se je nad mizo in par minut nato zaspal za večno. Zadel ga je kap.

* Črne koze v Sloveniji. V očigled nevarnosti, da se razširijo koze, ki na mnogih krajih na Hrvaškem in v Bosni nastopajo, tudi preko vse Slovenije — do sedaj se je poja-

vilo 12 slučajev v Gribljah pri Črnomlju (med temi dva smrtna), 1 v Kočevju, 1 v Gor. Lokovci pri Metliki, 2 v Mariboru — je Zdravstveni odsek odredil, da se vrši po vsej Sloveniji ponovno cepljenje zoper kozo vseh oseb, ki tekom zadnjih pet let niso bile cepljene. Ob isti priliki se vrši tudi letošnje glavno cepljenje otrok in sploh vseh oseb, ki še niso bile cepljene. Opozarja se prebivalstvo, da se v interesu lastnega zdravja udeleži cepljenja, ki se bo vršilo po vseh okrajih in mestih.

* Velik požar. Nenadejana nesreča je prejšnji teden zadel prebivalce vasi Vrbje blizu Zalca. V neki hiši je izbruhnil požar ter se vsled vetra bliskovito razširil in objel vso vas. Prihitela so sicer gasilna društva in tudi nekaj vojaštva, a vsi skupaj niso več mogli preprečiti katastrofe. Cela vas je postala pien požara. Štela je okrog 100 poslopij, ki so mladane vsa pogorela. Škoda je velikanska.

* Bela čepica. V Ljubljani so zadnje čase v raznih hišah izginili različni predmeti znatne vrednosti. Sumilo se je, da tatvino izvršuje mlado dekle z belo čepico na glavi, ki se je nenadno pojavilo v tej ali oni hiši pa zopet izginito. Policija je vztrajno iskala tatico, toda belih čepic je v Ljubljani mnogo. In tako se je pravo belo čepico posrečilo istakniti šele pretekli teden v nekem kinematografu. Dekle Alojzija, ki je staro komaj 15 let, je pri zaslišanju priznalo, da je okradlo nad 30 strank v Ljubljani. I režalo je po vežah na ugodno priliko, nato pa naglo izmaknilo kak dragocen predmet in ga neslo v zastavljalnico. Na ta račun je mlada ptičica vodila breskrbno življenje. „Nobel“ je zahajala v gledališče, kinematografe in na razne zabave, uživala pa je skoro same slaščice. Vrednost vseh ukradenih predmetov iznaša okrog — četr milijona kron. Ptička z belo kapico pa s črno dušo je zdaj v sodnijski kletki.

* S sekiro nad moža. Huda žena Neža Janc se je rada prepirala s svojim možem. V njuni hiši je večkrat nastalo zakonsko rogoviljenje. Zadnjič je zopet prišlo do hudega prepira med obema sprogoma. V hudi jezi je Neža pograbila sekiro in svojemu možu razklala glavo. Mož je takoj obležal mrtev. Nato je Neža odšla v Radovljico k sodišču in izpovedala svoje dejanje. Vtaknili so jo v preiskovalni zapor.

Iz raznih krajev

* V Kranju je preteklo soboto zarana izbruhnil v Tršanovi tovarni cementnih izdelkov velik ogenj in hitro začel posegati tudi na sosednje objekte. Kranjska požarna bramba je bila hitro na mestu in je preprečila širjenje požara. Vzrok požara še ni pojasnjen, škoda pa je zelo občutna.

* V Zapogah pri Kranju sta se sprla dninar Miha Volgemut in posestnik Fran Jenko. Ker pa je Volgemut bil malo preveč gostobeseden, ga je Jenko v nagli jezi tako udaril po glavi, da se je Volgemut zgrudil na tla in se pri tem poškodoval na desni nogi.

* V Št. Jurju pri Grosupljem so popivali fantje iz Udja. Spotoma iz gostilne so se med seboj sprli in se začeli ravhati. V pretep je posegel tudi petdesetletni čevljar Janez Gačnik iz Udja. Pograbil je kol in z njim tako divje udrihal po fantu Janezu Jeršinu, da mu je prebil lobanjo. Jeršin je naslednji dan umrl, Gačnik pa pride pred poroto. Udje je klerikalna občina.

* V Novem mestu je neznan zlikovec že dvakrat ponoči vrgel debel kamen v stano-

vvanje g. Matka Maloviča. Le sreči se je zahvaliti, da kamen ni zadel dveh mladoletnih Malovičevih hčerk, ki spita v isti sobi. Čudni so pojavi človeške zlobe.

* Na Planini pri Rakeku je tamošnje pevsko društvo «Planina» priredilo prejšnjo nedeljo veselico za igro «Ne kliči vraga». Igraja je res dobro uspela. Istotako pevske točke in deklamacije. Vsem, ki imajo zasluge na prireditvi, moramo le klicati: Po tej poti naprej!

* V Spodnji Hudinji pri Celju so iz struge Majdičevega mlina polegneli utopljenko. Komisija je dognala, da je nesrečnica Ana Rauscher iz Trnovelj. Na veliko soboto se je sprla s svojimi domačini, kar je povzročilo njen obupni čin.

* V Dobovi pri Brežicah so neznani tatovi vdrli v trgovino Franca Pergerja in pokradli raznega blaga v vrednosti 80.000 K, deset celih črnih boks-kož vrednih 10.000 K, 20 kg podplatov, deset parov čevljev in še drugih stvari. Blago so odnesli skozi okno prodajalne.

* V Pilštanju je dne 19. februarja prišel v Jazbecovo gostilno Mavricij Hirš in se malo sporekel z nekim Škrbcem. Med tem prepričano je k Hiršu naenkrat pristopil delavec Zlendar in mu porinil nož med rebra. Za to junaštvo je celjsko sodišče prisodilo Zlendru 3 mesece težke ječe.

* V Konjicah se je tamošnji trgovec gosp. Ciril Zagar poročil z gđčno. Betko Sormanovo, hčerko posestnika in trgovca istotam. Mlademu paru obilo sreče!

* V Slovenski Bistrici je znani nemškutarški čevljar Janez Teger zakričal mariborskemu odvečniku g. dr. Ravniku, da je «bindišer hund». Predrznj izzivač je bil za nemškursko prijaznost obsojen na pet tednov strogega zapora. Stajerskim nemškutarjem po volitvah raste greben. Nič čudnega, ko se pa čutijo varni v zatišju klerikalnih grovovnikov.

* Pri Sv. Frančišku v Savinjski dolini je umrl bivši dekan in upokojeni župnik Jožef Dekerti. Nazadnje je pastiroval v Lučah, odkoder se je po upokojitvi preselil k Sv. Frančišku. Bil je vzoren duhovnik in daleč na okoli priljubljen. Bodi mu ohranjen blag spomin!

* Pri Sv. Križu pri Slatini se je obesil posestnikov sin Mirko Ogrizek, ker so mu domači branili poročiti se z revno sosedovo hčerko.

* V Loki pri Št. Janžu na Dravskem polju so našli v Dravi neko okrog 20 let staro utopljenko. Sumi se, da je nesrečnica, ki je bila najbrž v drugem stanu, šla prostovoljno v smrt.

* V Gačniku pri Mariboru so prejšnji torek našli v podstrešju skednja obešenega Alojzija Skerbineka. Visel je visoko in nikjer blizu ni bilo predmeta, na katerega bi naj se bil nesrečnik povzpel. Stvar je postala zagonetna in komisija, ki je prišla na lice mesta, je izrazila dvom, da bi se bil Skerbinek sam obesil. Skerbinek se je priženil k vdovi Plohl in je med njim in dvema ženinima hčerkama večkrat nastal prepir. Sodnija vodi preiskavo in bo zagonetni slučaj gotovo kmalu pojasnjen.

* V Ščavnici v Slov. goricah je posestnik Anton Špindler padel s podstrešja v pet metrov globoki skedenj. Pri padcu si je zlomil tilnik in obležal na mestu mrtev. Pokojnik je bil vzoren gospodar in zaveden narod-

njak. Vest o njegovi nesreči vzbuja v okolici splošno sožalje.

* V Prestrnici pri Mariboru je posestniški sin Handl ustrelil svojo nevesto Marijo Zajkovo, ki je bila takoj mrtva. Morilec je nato še sebe ustrelil dvakrat v prsa. Polzavestnega so prepeljali v mariborsko bolnico. Fant je obupno delo baje storil zaradi nesrečne ljubezni.

* V Pavlovcih pri Ormožu je požar uničil posestniku Herciju hišo in gospodarsko poslopje. Zgorelo je 13 svinj, ena kobilica, vozovi, gospodarski stroji in vsa krma. Škoda je tem večja, ker je bilo poslopje le nizko zavarovano.

Zanimivosti

SMRT RAZISKOVALCA EGIPČANSKIH GROBOV.

Pred nekaj meseci je ves znanstveni svet presenetilo poročilo o znamenitih izkopninah angleškega raziskovalca lorda Carnarvona v Egiptu. Po dolgem trudu se je temu učenjaku posrečilo blizu egipčanskega mesta Luksora, v tako zvani «dolini kraljev», odkriti veliko grobnico egipčanskega faraona Tutenkhamena. Grobnica je bila pokrita z ogromnimi plastmi peska, ki ga je tekom tisočletij nanosil veter iz puščave.

Grobnica, zidana globoko pod zemljo, obstoji iz treh dvoran. V njih je lord Carnarvon našel izvrstno ohranjeno dragoceno pohištvo, kipe malikov, igrače, jedila, tkanine in umetnine neprecenljive vrednosti. Po šegi davnih Egipčanov so se namreč kralju priložile v grobnico najrazličnejše življenske potrebščine v prepričanju, da jih duša pokojnikova potrebuje tudi po smrti.

Doslej sta izpraznjeni dve dvorani in dragocena zapuščina, ki se je našla v njih, ima največjo važnost za proučevanje davne egipčanske kulture. Tretja dvorana, v kateri se nahaja mumija (izsušen mrlič) faraona Tutenkhamena, bi se imela s posebno svečanostjo otvoriti pred nekaj dnevi.

A nenadno se je po svetu ko blisk raznesla vest, da se znameniti raziskovalec Carnarvon nahaja na smrtni postelji, zastrupljen od pika strupene muhe. Čim se je razširila ta vest, je že prišla druga: lord Carnarvon je pred par dnevi naglo preminul. Zdravniška pomoč ga ni mogla oteti.

Ob tej priliki so svetovni listi omenjali staro egipčansko legendo, da se mrtveci stara veka kruto maščujejo nad raziskovalci in nad vsakomur, ki jim moti večni pokoj. Tutenkhamen se je nad lordom Carnarvonom maščeval s smrtjo. Ali bo slična usoda zadela tudi Carnarvonove naslednike raziskovalce, o tem se bomo lahko prepričali v jeseni, ker dotlej ostane zadnja dvorana, v kateri leži Tutenkhamenova mumija, zapečaten in nedotaknjen zaradi deževnih nalivov, ki sedaj vladajo v znameniti «dolini kraljev».

VOLK V MESTU.

Prav nenavaden obisk so imeli prošli teden prebivalci mesta Užice v Srbiji. Lepega popoldne je primahal v mesto ogromen volk, obšel par ulic in povzročil prizore, ki se ne pripetijo kar tako zlepa.

Ko se je volk pojavil, so se meščani tako prestrašili, da niso niti pomislili na orožje. Vse je zbežalo za vrata, le neki orožnik ni opazil ničesar, in šele, ko je volk bil že čisto blizu njega, je na opominjajoče krike naglo

potegnil bajonet, se pognal proti njemu in ga ranih v hrbet. Ranjeni volk pa se je naglo izmuznil in pospešil korake dalje po široki ulici.

Kmalu se mu je približal kmečki voz, na katerem je sedel neki seljak z ženo, ki je v naročju držala otroka in je bila namenjena k zdravniku. Ko je kmet zagledal volka, se je zbal, da mu ne napade žene, zato je naglo skočil z voza in z razprostrtimi rokami skočil proti volku, ki se je istočasno z jezo vrgel na seljakove prsi. Spoprijela sta se za žive in mrtve; seljak je objel volka za tilnik in po kratkem strahovitem ruvanju sta se oba zvalila na tla. Parkrat sta se še prevahala sem in tja, medtem pa se je volk iztrgal iz objema s tem, da je pregriznil seljaku mišico na roki. Naglo je nato poletel dalje. Ob koncu ulice pa so ga preplašili železniški delavci in volk se je pognal na neko dvorišče. Gospodar je hitro segel po puški, pomeril skozi okno in zadel volka naravnost v glavo. Uzičani imajo sedaj seveda dosti govoriti, kajti tako čudnega gosta še niso imeli v svoji sredi.

Razno

× **Genljiv divjaški običaj.** Ljubezen ima svoj slovar, ki gotovo največ pove takrat, kadar med zaljubljenca nastane molk. Ena najbolj dražestnih ljubavnih rečenic je gotovo ta-le. «Kar snedel bi te od ljubezni!» A med našimi zaljubljenici menda nihče ne ve, da neka daljna zamorska plemena v Južni Ameriki ne govorijo samo tako, temveč tako tudi delajo. Pleme Kukumas smatra za svojo najlepšo šego, da pokojniku izkaže največjo čast s tem, da njegovo mrtvo telo priredi za slastno pojedino. Njihova vera pravi: Bolje je mrtvemu, da počiva v človeških želodcih kakor v hladni zemlji. Posebno «genljiv» je ta običaj takrat, ako smrt zaljubljenca ugrabi ljubico. Neutešni fant se vrže nanjo in jokaje trga z nje poedine kose, da s čim večjim apetitom dokaže svojo neizmerno ljubezen. Fant, ki sne celo truplo svoje mrtve ljubice, velja med plemenom Kukumas kot vzor ljubezni in stanovitnosti. Starci ga mladini priporočajo za vzgled... Pa recite, da niso upoštevanja vredne domače šege in navade!

Za smeh in kratek čas

Telesne vaje.

Svitloslav: „Ti praviš, da se počutiš slabo, več gibati se moraš in zjutraj delaj kake telesne vaje!“

Svitloslav: „Saj vsako jutro vadim svoje telo. Vsako jutro se dvignem po 10krat v postelji in se desetkrat spet vležem in zaspiam.“

Glavobol in zobobol.

Teta Evlalija toži, da jo boli glava, a mala Uršika se joče, ker jo boli zob.

Evlalija: «Imaš gotovo votel zob.»

Uršika: «Kaj imate tudi vi votlo glavo?»

Ženski kotiček

„LJUBEZEN GRE SKOZI ŽELODEC.“

Ta pregovor sicer gotovo ni popolnoma točen, vendar ima zelo mnogo resnice na sebi. Pravijo, da je ta izrek izkovala neka žena, ki jo je zakonsko življenje razočaralo, ker je mož zahteval od nje, da mora dobro kuhati.

Poslušajte torej! Ako stavite moškim vprašanje, katere lastnosti najbolj cenijo pri svojih ženah, vam bo gotovo 90 od 100 zakon-skih mož reklo med drugim tudi, da mora žena dobro razumeti kuhinjske umetnosti. Zlasti ljubijo pri svojih ženah take čednosti ljudje, ki delajo mnogo v zaprtih prostorih, dočim so seveda oni, ki se gibljejo na prostem, mnogo manj občutljivi, ker so utrjeni. Vendar se pravilno pripravljene jedi veselijo tudi najmanj občutljivi možje.

Cloveku, ki uživa malo prostega zraka, ne tekne površno pripravljena jed. Žena, ki ne mara imeti moža črnega in sitnega, naj skrbno pazi na pripravljanje jedi. Tisočim prepirom se bo s tem izognila, naredila bo možu in sebi dom prijazen, da mož ne bo pohajkoval zvečer po gostilnah in se navajal na pijačo, katere mogoče doslej ni poznal. Saj je znano, koliko mož se je navadilo na uživanje alkoholnih pijač šele po poroki.

Navadno se dogaja tudi, da žena, ki se ne zna obrniti v kuhinji, ni za nobeno drugo rabo prav na svojem mestu. Sveta dolžnost vseh mater je, da naučijo svoje hčere, preden jih omožijo, dodobra vseh kuhinjskih umetnosti, a če same ne znajo, da jih dajo drugam učiti. Učenje v zakonu je že prepozno. Le redki so primeri, da se mladenka, ki je zanemarjeno vzgojena, v zakonu poboljša. Zato tudi pravijo moški, ki si iščejo neveste: „Poglej mater, in vedel boš, kakšna je hči!“ Ako je žena dobra in skrbna kuharica, gotovo ljubi tudi red in snago ter je sploh skrbna gospodinja. Ni vsakokrat glavno, da ima žena v kuhinji vsega v izobilju. Nespretna in nemarna kuharica iz najboljših stvari napravi le komaj vžitno zmes. Ako si torej hočete ohraniti možovo ljubezen in spoštovanje, se le držite izreka, ki smo ga navedli v naslovu.

Kako prežemo mravlje. Čim nastopi toplejše vreme, se rade pojavljajo v stanovanjih mravlje, kar je zelo nadležno. Mravlje se preženejo, ako denemo sveže ali suhe bezgove liste na prostor, kamor najbolj zahajajo. Zelo dobro je tudi, da luknjice, iz katerih mravlje lezejo, pokadimo z žveplom ali pa vtaknemo v nje malo terpentinovne smole. Mravljam zelo smrdi tudi lizol ali pa karbol.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Boštanj. Dopis je objavljen v velikonočni številki.

SLABOST? SLABO SPANJE? Nervoznost? Mržnja do dela? Ali se večkrat pojavljajo različne boli? Dober prijatelj v takih slabih dneh je pravi Fellerjev Elzafluid! Dobro služi za umivanje in obkladke, ravno tako kot kosmetikum za usta, glavo, kožo! Močnejši, izdatnejši in bolj delujoči kakor francosko žganje! Z za-

Kupi se dobro ohranjeno **damsko kolo.**

Ponudbo s ceno na upravištvu «Domovine» pod „Damsko kolo“.

Kupite in berite
„Poper in poprika“

hudomušne kratkočasnice.
Cena 3 Din, po pošti 3 Din 50 p.

Dobiva se v Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

vojuino in poštnino 3 dvojnate ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnateh ali 12 specialnih steklenic 208 dinarjev in 5% do-

plačila razpošilja: Lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrž št. 360, Hrvatsko.

Imaš li bolečino v obrazu! V celom telesu? Potrebujes li dobrodejno in okrepujoče mazilo? Ali te muči glavobol? Zobobol? Trganje?

Ali želiš najboljšo za negovanje zob, kože, glave?
Ali si preveč občutljiv glede mrzlega zraka?
Ali želiš dobro, domače in kosmetično sredstvo?

Fellerjev pravi Elzafluid je mnogo močnejši, izdatnejši in boljsega delovanja, kakor francosko žganje. Nekoliko kapije zadostuje, da tudi ti rečeš:

To je najboljšo, kar sem kdaj okušal!

Zahtovaj Elzafluid v vseh poslovnica, in sicer samo pravi Elzafluid lekarnarja Fellerja. Ako naročiš naravnost, stane z zavojnino in poštnino, če se pošlje denar naprej ali po povzetju: 3 dvojnate ali 1 specialna steklenica 24 Din, 12 dvojnateh ali 4 specialne steklenice 84 Din, 24 dvojnateh ali 8 specialnih steklenic 146 Din, 36 dvojnateh ali 12 specialnih steklenic 208 Din.

KOT PRIMOT: Elza-obliž proti kurjim ošesom 2 in 3 Din; Elza-mentolni črtki 4 Din; Elza-posipalni prašek 3 Din; Elza ribje olje 20 Din; Elza-voda za usta 12 Din; Elza-kolonska voda 15 Din; Elza-šumski miris za sobo 15 Din; Glicerol 4 in 15 Din; Liso!, Lisoform 12 Din; Kineški čaj od 1 Din dalje, originalno Radikum francosko žganje velika steklenica 13 Din; Elza-nrčesni prašek 7 Din; strup za podgane in miši 7 Din. Za primot se zavojnina in poštnina posebej računata.

Na te cene se računa še 5 % doplačila. Adresirati natančno: EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA, Elzatrž št. 360, Hrvatsko.

Bremen - New York

Direktna zveza s krasnimi ameriškimi vladnimi parniki. Neprekosljivi po udobnosti, čistosti in po izborni oskrbi.

Hitre in varne ladje.

„George Washington“

„President Roosevelt“

„America“

„President Harding“

Zahtevajte podrobna pojasnila in brodar. list št. 216.

Ugodna prilika za prevažanje blaga.

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:
Beograd, Palata Beogradske Zadruge

ŠVEDSKA BANKA U Ljubljani

Podružnica: Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 24

Delniška glavica in rezerva Din 50.000.000—

Vloge čez Din 125.000.000—

Podružnice: Beograd, Bjelovar, Brod n./S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Murska Sobota, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šibenik, Velikovec, Vršac.

Ekspoziture: Rogaska Slatina (sezonska), Škofja Loka.

Agencije: Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

Afilijacije: Slovenska banka, Ljubljana; Jugoslavenska industrijska banka d. d., Split; Balkan Bank r. t., Budapest, Vaczi utca 35; Bankhaus Milan Robert Alexander, Wien I., Augustinerstrasse 8.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.